

Franckesche Stiftungen zu Halle

Konfessí česka Augšpurská

Vrbenský, Viktor

[S.l.?], [ca. 1620]

Artykul Jedenáctý

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228979](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228979)

Artikul Bedenáčtý / o Cyrkwi Božtj.

[Následuje o vvedení do Cyrkwe ospra-
wedlněných]

Budu s tebou promlouvati negro-
summowně o Cyrkwi / po té po částkách
o Prywilegich Cyrkwe.

Rád

Povězteby kolik gest Cyrkwi?

Gedna gest Swatá Cyrkew

Obecná.

Kdy se začala?

Wždycky zůstává.

Co gest Cyrkew na Swětě tomo?

Widitedlné shromáždění lidí
wěrných a Swatých / kteří w
každém místě prawého a čistého
wčenj Krystowa sepejdíj / rodom
spůsobu gakž gest od Swatých
Ewan.

Ewangelistů a Apostolů w
přesvatém Ewangelium Kry-
stowu wěrně a upřímně wyhlá-
sšné.

Čak se to děje?

Když se we všem řídí a spra-
wují Zákonem a ustanowením
sweho gediného Krále, Bisku-
pa, a Hlawy Gezu Krysta / w
swazku Lísty / a požiwají ta-
gemstwí / kcerž wšbec Swáto-
sti nazýwám / podle ustanowe-
ní Krysta Pana / tak gati gich
požiwali, a nám w Písmích
Swatých pozůstawili Ewan-
gelistowé a Apostole Krysta
Pana.

Proč nazhováš Četwi wditedlnau?

Pro

Evangelistis & Apostolis in
sacro-Sancto Evangelio Chri-
sti fideliter & sincerè propo-
ta est.

Quomodo fit istud!

Cum per vinculum Chari-
tatis in omnibus se accommo-
dant & conformant ad legem
& statuta unici sui Regis, E-
piscopi, & capitis, Jesu Chri-
sti, mysterijsq; ejus, quæ com-
muniter Sacramenta vocamus
utuntur quemadmodum Chri-
stus instituit, & Evangelistæ
ac Apostoli Christi Domini
usurparunt, ac in scripturis sa-
cris reliquerunt.

Quid apellas Ecclesiam visibilem?
Omnam

Omnem cætum Christia-
norum bonorum & malorum
Christum & legem ejus agno-
scentium.

Ergo diversorum morum homines
sunt in Ecclesia?

Ita est: Nam quamvis Ec-
clesia Sancta propriè sit cætus
Sanctorum (qui per ministe-
rium puri verbi DEI & vene-
rabilium Sacramentorum cre-
dentis in Christum cum ipso
unum corpus facti sunt, & in
communione unius fidei, u-
nius Charitatis, & unius Spi-
ritus unam Spiritualem vi-
tam ducunt:) tamen istius
modi Sanctis semper multi
hic hypocrytæ admixti sunt,
qui

pro Obecně wsselikau spole-
čnosť Křesťanů dobrých y zlých/
k Křistu a geho Zákonu se při-
znáwagýcých.

Tedy rozdílůch powah lidí gsau
w Církwí?

Takť gest: Nebo ač wlastně
shromážděnj Swatých / (kteřj
Prze služebnosť čistého Slowa
Božího/a Swátostj wlebných
wvěřiwšse w Křistu/s nim ge-
dno tělo učiněnj gsau/a w spo-
lečnosti gedné wšry/gedné lá-
sty/gednoho Ducha / geden du-
chownj žiwot wedau:) Církw
swatá gť. Ale zde wždycky mno-
zý pokrytcy gini připogeni sau/
kteřjž

Kteřj; wyznáwajce tau; praw-
du / a k nj se hlásýce od wěrných
častokráte rozeznáni / a od Cyr-
kwe odlaučeni býti nemohau.

Mass toho důwod ?

Proto připodobněná gest k
Kaukolowaté pššnicy a k syti /
w kterěz gšan zle y dobře Ryby.
Mat: 13. v 24.

Proč wol ta společnost dobrých a zlých
flowe a gest Dbečná, a Swata
Cyrkew ?

Proto toliko / co se w nj Synů
Božích a prawých wěrných
Křesťanů dotegče kteřj; o wssi-
dlni obieně / a bez roegnijnky w
Krystu přičtenau / y také w so-
bě strže DUCHA Swatě-
ho

qui eandem veritatem confitentes, & ad illam provocantes á fidelibus sæpenuerò dignosci & ab Ecclesia segregari non possunt.

Habes rei testimonium!

Ideó similis est tritico Zizanijs referto, & reti, in quo sunt mali & boni Pisces, Matt: 13.

¶ 24.

Cur autem talis cætus bonorum & malorum hominum nominatur & est Catholica Sancta Ecclesia?

Tantum respectu Electorum fidelium DEI, & verorum, fideliumq; Christianorum, qui omnes in universum, & sine discrimine in Christo & per Spiritum Sanctum

S

ctum

ctum in ipsis inchoata Sancti-
tate Sancti sunt.

Cur ita loqueris?

Hos enim ipse Dominus
vocare dignatur oves suas,
quorum communio veré est
sponsa Christi, Domus DEI
columna & firmamentum ve-
ritatis, Mater omnium cre-
dentium, & illa unica Arca,
extra quam non est salus.

Quid sentis de malis hominibus,
qui in Ecclesia manent?

Hi & similes non vocantur
proprié Ecclesia Sancta, sed
mortua illius membra; &
quamvis reperiantur in Eccle-
sia Christi, tamen de Ecclesia,
& corpore ejus nullo modo sūt.

Sunt

tého začatou Swatostj Swa-
tj gsau.

Proč tak mluvíš?

Že ty toliko sámý Pán nazý-
wati rači Owcemi swými / gich-
to společnost gest opravdowě
Choť Kryškowa / Dům Boží /
Slaup a wterzenj prawdy / Ma-
tka wšech věčících / a ten ge-
diný Korab promě něhož žádné-
ho není spasení

Co pak smýšlíš o křehli-
dech?

Ti a takowj neslowau wla-
stně Cýrkew Swatá / ale mřewi
Audowé Cýrkwe : Načkoli se
nacházegj w Cýrkwi Kryškowě /
wšak z Cýrkwe a Těla geho ni-
koli negsau.

S q Gsau-

Šauli gald žnameni aišta a neo-
mylná Eritwe Swa-
??

Šau kato neghlawněgšš eči:

Prwonij / Čišté Kázanj a v-
čenj Slowa Božjho / a Ewan-
gelium Swatcho / zwlaště z stra-
ny základu a přednjch Čišků
Wjry Obecné Křesťanské.

Druhé / čisté zachowánj poslu-
howánj a požíwánj Swátostj
páně / wedlé ustanowenij ge-
ho.

Třetj / náležité a powinné po-
slusšenstwj w zachowáwánj těch
wsech věc / kteréz Ewangeliium
Swaté a Žakon Krystů přika-
že.

powěz

Sunt n' aliqua signa certa & infal-
libilia Ecclesiæ Sanctæ?

Hæc tria peculiaria.

Primum, pura prædicatio
& doctrina Verbi DEI & San-
cti Evangelij, maximè, quoad
fundamentum & præcipuos
Articulos Catholicæ & Chri-
stianæ fidei.

Secundum, pura observa-
tio, administratio, & usus Sa-
cramentorum Domini, juxta
ipsius institutionem.

Tertium, debita & legiti-
ma obedientia in servandis
omnibus ijs rebus, quas San-
ctum Evangelium & lex Chri-
sti præcipit.

§. iij.

Indi-

Indica mihi signa vera obedientia
in Ecclesia sunt ?

1. Mutua & fraterna chari-
tas, tanquam membrorum
Christi.

2. Crux & afflictiones ma-
gnæ, propter veritatem & re-
gnum DEI.

3. Repressio manifestorum
scelerum, & quorumlibet con-
tra DEUM delictorum.

Quomodo sit istud ?

Cum per Amicam & frater-
nam admonitionem & corre-
ptionem, tum etiam per ordi-
nariam à DEO institutam ex-
communicationem & San-
cta Ecclesia, eorum, qui per
antegressas admonitiones se
se non

Pověz mi jaké gest znamení poslu-
šnosti pravě w Chtwi?

První/ Nílowání Bratrské
gedni druhých, jakožto Ludu
Křstových.

Druhé/ Kříže a nátišků weli-
kých pro pravdu a Kralow-
ství Boží snášený.

Třetí/ Přetřhování zgero-
ných hříchů/ a wšelikých proti
Bohu nepravostí.

Gat se to děje?

Gat skrze lástkwé Bratrské na-
pomenutí a trestání/ tak y skrze
pořádné Bohem nařízené wyob-
cování z Chtwe swaté těch/ kte-
řížby se předestlym napomenu-

S iiiij tijn

tjm nedali napraviti.

Wdychli tato mamení Chřtwe Swa-
cť to gednostegni m spřijobu se na-
chazejí ?

Newzdychny : Nebo někdy
welmi gasně switj / a někdy tat-
chatně se wkazugi / že prawa
Cyrkew sorwa může poznána
byti.

Rdy se to trefuge?

Rdyž Bůh zwlastě Cyrkew
swau trestati a tčibiti ráčj / wj-
mánjm swětlosti Slowa swého.

Wal to pticháň?

Rdyž Bůh do nj posýlá, pro
newoběčnosť a potupu Slowa a
dobrodináj swých mocné činire-
le blndů / Ptečjž opausstěgje
Slovo Boha žiwého / Cyr-
kew

se non patiuntur corrigi.

Perpetuo n' isthæc signa Ecclesiæ
Sanctę in eodem statu reperiuntur?

Non: Interdum enim ad-
modum splendidę lucent, in-
terdum veró usq; adeó exi-
guę conspiciuntur, ut vera
Ecclesiæ agnosci vix queat.

Quando id contigit?

Quando Deus Ecclesiæ
castigare, & cribrare cogitat,
auferendo lucem verbi sui.

Quomodo hoc accidit?

Quando Deus immitit in
eam, propter ingratitude[m]
& contemptum Verbi & bene-
ficio[rum] suorum efficaces ope-
ratores, errorũ qui derelinquẽ-
tes Verbum DEI vivi, Ecclesi-

f. v

am

am in se-ipsis & traditionibus
suis fundant & ostentant.

Ergo de pijs actum erit?

Minimé ij enim etiam in
tanta seductione & Ecclypsi
Ecclesie aberrare ab ea nullá
ratione possunt.

Quomodo?

Si modó caput Ecclesie
Christum Dominum respi-
ciendo, ei adhærere studeant,
fide Verbum ejus, ubicunq;
secundum scripturas sacras
puré & sinceré prædicatur, re-
cipientes, & á veritate ejus
nunquam cum quoad doctri-
nam tum quoad vitam rece-
dentes.

Quomodo me hic stabiliam?

Nam

Kerw na sobě a na ustanowených
swoých zakládagů a wkazugů.

Tedy po Pobežných wera?

Nikoli: Oni zagistě w tako-
wém těžkém zarowedenj / a weli-
kém zatměnj Cýrkwe gů se chy-
biti nikoli nemohau.

Gaf?

Gestli že toliko patříce na
Hlawu Cýrkwe Krysta Pána,
geho se přidržeti chtěj / wěrně
přijmagjce Slowo geho / kdez-
bytoli wedlé Pjsem Swatých /
w čistotě a w přjmnosti kázáno
bylo / a od Prawdy nikdez / ani
w Wčenj / ani w obcowánj neod-
stupugjce.

Gaf se gá w tom ugistim?

Nebo

Nebo kde se kolim tak Slo-
wo Boží věčným káže / a Wele-
bnými Swátostmi wedlé natř-
žení Krysta Pána posluhy /
tu že předně Cyrke Boží gest.
Druhé w takowém shromáždě-
ní Krystus Pán právě přito-
men gest / a skrze služebnost Slo-
wa a Swátostí svých / působí
spasení w Srdcích věčjých we-
dle natřžení svého.

Co pak kdyby Služebních Cyrke Po-
krytých aneb mrtvých Audowě byli ?

Wěčným nic nestkají. Nebo
slovo Boží / a vžiwání welebných
Swátostí / gest moc Boží k spa-
sení

Nam ubicunq; Verbum
DEI fidelibus ita prædicatur
& venerabilia Sacramenta se-
cundum institutionem Chri-
sti administrantur; ibi verè
est pars Ecclesiæ ejus, & in
tali cætu Christus Dominus
verè præsens est, & per mini-
sterium Verbi & Sacramen-
torum suorum, salutem in cor-
dibus fidelium operatur juxta
ordinationem suam.

Quid autem si ministri Ecclesiæ sint
vel Hypocrytæ vel membra
mortua?

Fidelibus nihil hoc incom-
modat: Verbum enim DEI &
usus venerabilium Sacramen-
torum potentia est DEI ad Sa-
lutem

lutem omni credenti, non pro-
pter dignitatem ejus, qui ea
administrat, sed propter so-
lam ordinationem Christi
Domini, quæ ordinatio per
veram Christi præsentiam &
operationem Spiritus Sancti
efficax est.

Habes rei testimonium?

Verba Domini sunt apud
D. Matth: 23. v. 2. In Cathe-
dra Moſis ſedent ſcribæ &
Phariſæi, quidquid ergo di-
xerint vobis ſervate & facite;
at ſecundum opera eorum no-
lite facere; dicunt enim & non
faciunt.

Cum non ſint diſpendio fide-
li-
bus, Sunt n' tolerandi?

Decet

senj každému věčným/ne pro
hodnost toho/čterýž gimi poslu
huge/ale pro samé nařizenj Kry
sta Pána/čteréz mocné gest skre
ze'prawau přítomnost Krysta/
a působenj Ducha Swateho.

Máš toho svědectví?

Křec pane gest v Swateho
Mathausse w 23. § 2. Na Sto
licy Mogžůšlowě sedj učitelé a
žákonicy. Protož wssecko což
bykoli prawili wám/zachoweg
te a činite/ale podle skutků gegich
nechtěgte činiti/neboť prawij a
nečinj.

Poněwadž neglau na wgmu věčichm /
slušnělž gest takowé trpěti?

Nale-

Nalezij Cýrkwi Boží ty / kre-
tjz zgereně nepřekladného a ne-
tagicýho žiwota gsau / a nalezi-
tými prostředky naprawenij bý-
ti nemohau : od Služebnosti
Cýrkewníj odcyzowati / a po-
tud negwýs možné gest / toho
wyhledawati / aby w Cýrkwi
Boží gať wčeni / tak y obcowánj
Swatě a neposstěwněné bylo.

[Gij mi oznámis / o prywile-
gijch Cýrkwe.]

A ty gsau trogýho řádu:

Prwmího / přísluslegi ke wssí
společnosti.

Druhého / k gístym Osobám.

Třetího / k Mchetnosti ob-
cowánj Kř ístánskeho.

pořád

Decet Ecclesiam Dei eos,
qui manifeste scandalosam &
impunitam vitam agunt,
medijsq; legitimis corrigi non
possunt, á ministerio Eccle-
siastico remove & quantum
fieri potest in id incumbere,
ut in Ecclesia Dei & doctrina
& vita sancta ac inculpata vi-
geat.

[Jam referes mihi de privile-
gijs Ecclesiæ ?

Illa sunt trium Classium.

1. } totã societate
2. } spectant ad certas personas
3. } decorum con-
versationis Christianæ.

Ordi-

Ordine de ijs differes :

Indices igitur, quæ sine privilegia
totam societatem spectantia ?

Sunt iterum duplicia ; do-
cent enim alia, quæ Deus no-
bis largiatur, alia, quomodo
ad Deum feliciter accedamus.

Quæ sunt illa dona Dei ?

Virtute Clavium, & venera-
bilium Sacramentorum com-
prehensa.]

ARTICULUS XII. DE
POTESTATE CLA-
VIUM, in Ministerio.

Cui illas Deus commendavit ?

Ecclesiæ suæ, Prophetis,
Apo-

pořad mi onich wyprawo-
wati Budeš.

Powěs tedn gata sa to Prvilegiá / kte-
ráž wůbec na wšecku společnost
pattj?

Gsa opět dwoge: Gina co
Bůh nám dáwa / gina yať k Bo-
hu šťastně přistugeme / wypra-
wugi.

Darowé Boží ktekj gsa
W mocy Klíčůw / a w Swá-
tostech welebných obřazenj.]

Uřetřul Dwanáctj / D
Klějch Cyrkwě aneb mo-
cy gegich Aučadnj.

Komu ge Pán připsal
Cyrkwě své / Prorokům /
Alpo.